

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ)
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ІРПІНЬ)
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. МИКОЛАЇВ)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ (М. КИЇВ)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ (М. РІВНЕ)
НРЗВО «КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ» (М. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА» (М. ПОЛТАВА)
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ПОЛТАВА)
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
(М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ)
СІЛЕЗЬКА АКАДЕМІЯ (AKADEMIA SLASKA) (КАТОВИЦЕ, ПОЛЬЩА)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (UNIVERSITY OF ZIELONA GORA)
(ЗЕЛЕНА ГОРА, ПОЛЬЩА)
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛКИ ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали
I Міжнародної науково-практичної конференції

29-30 травня 2026 року
м. Хмельницький

*Рекомендовано до друку науково-технічною радою
Хмельницького національного університету,
протокол № 6 від 22.06.2026 року*

Подані матеріали **I Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування в умовах цифрової економіки та глобальних викликів сталого розвитку»**, проведеної 29-30 травня 2026 року, м. Хмельницький. Захід зареєстровано Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (посвідчення № 233 від 2 лютого 2026 р.).

Збережена авторська редакція. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність посилань та ін. несуть автори тез доповідей.

Редакційна колегія:

Богатчик Л.А., канд. екон. наук, доц.;

Овод Л.В., канд. екон. наук, доц.;

Пономарьова Н.А., канд. екон. наук, доц.;

Ченаш В.С., канд. екон. наук, доц.

С91 Сучасні тенденції розвитку обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування в умовах цифрової економіки та глобальних викликів сталого розвитку : зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 29-30 травня 2026 р.). Хмельницький : ХНУ, 2026. 398 с.

УДК 657:004:330.3
Автори тез доповідей, 2026
ХНУ, оригінал-макет, 2026

6	Овод Л.В., Гульван М.В. РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ	271
7	Рудан В.Я. СТЕЙБЛКОЇНИ ЯК ВИКЛИК МОНЕТАРНОМУ СУВЕРЕНІТЕТУ: ЯК ПРИВАТНІ ЦИФРОВІ ГРОШІ УСКЛАДНЮЮТЬ КОНТРОЛЬ ГРОШОВОЇ МАСИ, ПРОЦЕНТНОЇ ТРАНСМІСІЇ ТА ЛІКВІДНОСТІ ГРОШОВОГО РИНКУ	276
8	Пономарьова Н.А., Цюпа В.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	282
9	Чайковська І.І., Біда В.Р. РОЛЬ ВЕЛИКИХ ДАНИХ (BIG DATA) У ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	287
10	Джулій Л.В., Дженджик А.С. РОЗВИТОК СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	291
11	Богатчик Л.А., Самолюк К.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЕРИФІКАЦІЇ ЗВІТНИХ ПОКАЗНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ AI-ТЕХНОЛОГІЙ	295

Секція 7

ІНТЕГРАЦІЯ ОБЛІКОВИХ І ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

1	Карпенко Є.А. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	301
2	Урніш В.Р., Скорик М.О. КОНВЕРГЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ОБЛІКУ З МСФЗ	304
3	Чебан Ю.Ю. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ОСНОВА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	307
4	Щербак К.Г., Чебан Ю.Ю. РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	311

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Процес інтеграції України у міжнародний освітній простір зумовлює необхідність зосередження уваги на професійному становленні та саморозвитку майбутніх фахівців з обліку й оподаткування.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VI від 01.07.2014 р. невід’ємною складовою освітнього процесу в закладах вищої освіти є самостійна робота здобувачів вищої освіти [1].

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є важливою складовою формування професійних компетентностей майбутніх фахівців у будь-якій економічній сфері, оскільки сприяє розвитку аналітичного мислення, навичок прийняття управлінських рішень та здатності до безперервного професійного самовдосконалення. З одного боку, вона регламентується нормативними документами, освітніми та робочими програмами закладу вищої освіти, а з іншого – залишається самокерованим процесом, який залежить від індивідуальної активності здобувача вищої освіти.

Основною «метою самостійної роботи є формування у здобувачів вищої освіти необхідності системного і послідовного засвоєння у повному обсязі освітньої програми, самостійності у здобутті і поглибленні знань як риси характеру, що сприятиме поглибленню формування загальних та фахових компетентностей і підвищенню конкурентоспроможності випускників університету на вітчизняному та світовому ринках праці» [2].

Для спеціальності «Облік і оподаткування» це особливо важливо, адже до фахівців зазначеної сфери ставляться високі вимоги: постійний моніторинг змін в нормативно-правовому законодавстві, точність і вчасність формування та надання інформації, здатність працювати з великими її обсягами, аналітичність мислення й увага до деталей, здатність до професійного судження тощо.

Стрімкий розвиток цифрових технологій, активне використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі створює нові можливості для підвищення якості навчання, персоналізації освітніх траєкторій, автоматизації обробки інформації, підвищення ефективності виконання навчальних завдань, але й створює нові загрози, пов'язані з академічною доброчесністю в процесі навчання.

Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX визначає базові цінності, правила академічної доброчесності, основні принципи чесного та відповідального здійснення освітньої й наукової діяльності, основними серед яких є самостійність виконання усіх видів робіт, достовірність результатів, обов'язкове посилання на джерела інформації та дотримання авторського права. Нормативні положення Закону спрямовані на недопущення академічного плагіату, фальсифікацій та інших порушень етики, передбачаючи відповідальність учасників освітнього процесу [3].

В умовах використання штучного інтелекту та у контексті положень Закону України «Про академічну доброчесність» особливої актуальності набуває забезпечення прозорого й етичного використання цифрових технологій у навчальній діяльності. Тому сучасна система підготовки фахівців з обліку і оподаткування має поєднувати розвиток цифрових компетентностей із вихованням культури академічної доброчесності та етичного використання інтелектуальних технологій, а також передбачає встановлення засад, принципів, правил використання технологій штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності в кожному закладі вищої освіти. Зокрема, Політика використання штучного інтелекту в Хмельницькому національному університеті затверджена наказом від 31.12.2025 №122 [4].

Отже, необхідність забезпечення високої якості освіти із дотриманням принципів та правил академічної доброчесності зумовлює перегляд підходів до визначення напрямків, завдань та контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти в епоху цифрових технологій та штучного інтелекту.

З одного боку, використання штучного інтелекту в процесі самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування» підвищує її ефективність завдяки автоматизації рутинних, повсякденних обліково-аналітичних операцій та обробки

інформації, моделюванню управлінських рішень, сприяє формуванню сучасного фахівця, здатного адаптуватися до динамічних змін в умовах цифрової трансформації економічного середовища. З іншого – використання ІІІ в самостійній роботі здобувачів супроводжується певними ризиками й обмеженнями, які слід враховувати при визначенні її напрямів та форм, забезпечуючи усвідомлене і відповідальне впровадження.

Розглянемо детальніше позитивний та негативний вплив штучного інтелекту на формування фахових компетентностей спеціалістів з обліку та оподаткування на самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Позитивний вплив штучного інтелекту на формування компетентностей фахівців з обліку та оподаткування проявляється у таких основних напрямках:

1. Підтримка навчального процесу та засвоєння теоретичних знань – допомога у розумінні теоретичних засад, пояснення складних понять з обліку, аудиту, аналізу, оподаткування; узагальнення змін у законодавстві та МСФЗ; допомога в структуруванні навчального матеріалу; допомога у підготовці до занять, створення тренувальних тестів, повторення матеріалу на основі виявлених помилок; підтримка індивідуальних темпів навчання; доступ до інтелектуальних помічників.

2. Розвиток навичок самостійної роботи та критичного мислення – формування коротких конспектів, уточнення термінології, швидке повторення ключового матеріалу; тренування на розв’язуванні типових завдань з обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та аналіз помилок; підвищення впевненості та вміння застосовувати знання за обмежений час; розвиток самодисципліни, формування готовності до професійної дискусії та прийняття рішень, персональної відповідальності за результати рішень.

3. Формування практичних професійних компетентностей – допомога у складанні бухгалтерських проведення, заповненні первинних документів, розрахунку податків, показників для аналізу та аудиту діяльності підприємства; пояснення логіки розв’язування завдань та аналізу показників.

4. Розвиток аналітичного та сценарного мислення – систематизація й узагальнення інформації, орієнтація в складних темах; аналіз фінансової звітності, прогнозування економічних

показників; оцінка альтернативних рішень; розширення професійного світогляду шляхом критичного судження, допомога у формуванні узагальнень.

5. Цифровізація професійної підготовки – опанування прикладного програмного забезпечення (Excel, М.Е.Doc, Dilovod, «Дебет Плюс» та ін.), моделювання облікових процесів і прискорення роботи з цифровими інструментами.

6. Підтримка науково-дослідної діяльності – генерація ідей, аналіз сучасних тенденцій розвитку науки в галузі обліку і оподаткування; формування логіки дослідження; підбір та аналіз літературних джерел; мовне редагування; узагальнення результатів і підготовка висновків; підготовка презентацій.

7. Інтеграція теорії та практики – розвиток навичок систематизації та аналізу діяльності підприємства, комплексного бачення обліково-аналітичної системи підприємства; аргументація власних пропозицій та професійної комунікації; розвиток вміння захищати власні розрахунки і пропозицій з покращення діяльності підприємства.

Негативний вплив ІІІ на формування компетентностей фахівців з обліку та оподаткування в самостійній роботі може проявлятися у таких напрямках:

- порушення цінностей, норм, принципів, правил академічної доброчесності за усіма видами самостійної роботи;

- можливе використання застарілих нормативних документів, навчальної та наукової літератури, ігнорування першоджерел інформації, використання штучного інтелекту без критичної перевірки даних;

- ризик поверхневого, часткового засвоєння знань, недостатньої глибини опрацювання матеріалу при вивченні обов'язкових та вибіркових дисциплін, ризик неповного або помилкового тлумачення складних термінів та тем;

- зниження самостійності та формальний підхід під час підготовки до занять, формування шаблонних відповідей, заміщення критичного мислення готовими автоматичними висновками; неготовність до дискусії та нетипових завдань,

- ослаблення практичних навичок самостійно формувати й приймати управлінські рішення, спрощення професійного судження, обмежене критичне мислення в сфері обліку та оподаткування;

- цифрова залежність від ШІ та зниження адаптивності – постійне використання інтелектуальних помічників, ускладнення роботи без цифрової підтримки, зниження здатності швидко адаптуватися до нестандартних професійних ситуацій;

- формування залежності від алгоритму та окремих підказок прикладного програмного забезпечення, технічні складнощі в їх опануванні, слабе розуміння внутрішньої логіки програмних рішень, автоматизації документообігу підприємства;

- складність об'єктивного оцінювання знань з боку викладача та зосередженість здобувачів на результаті поточного й підсумкового контролю, а не на якості знань;

- зниження авторського внеску при написанні курсових робіт, звітів з практики, кваліфікаційних робіт, плагіат та низька унікальність робіт;

- формальне проходження практики на підприємствах; розрив між теоретичними знаннями та розкриттям особливостей та показників діяльності суб'єктів господарювання;

- невідповідність наукових ідей практичним запитам бізнесу, зменшення оригінальності наукових статей та тез доповіді на наукових конференціях, формальність участі; уніфікація та формалізація дискусій; стандартизація наукових виступів, складність визначення наукової новизни.

Отже, інтеграція штучного інтелекту у підготовку майбутніх фахівців з обліку й оподаткування сприяє підвищенню якості освіти та розвитку професійних компетентностей, однак ефективність його використання можлива лише за умови дотримання академічної доброчесності та збереження пріоритету самостійної роботи, критичного мислення здобувачів.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Дата оновлення 13.03.2026. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Положення про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті: наказ від 13.06.2025 №55. URL: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-ta-kontrol-samostijnoyi-roboty.pdf>.

3. Про академічну доброчесність: Закон від 18.12.2025 № 4742-IX. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text> .

4. Політика використання штучного інтелекту в Хмельницькому національному університеті: наказ від 31.12.2025 №122. URL: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-u-khnu.pdf>.

Рудан В.Я., к.е.н., викладач
НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»

СТЕЙБЛКОЇНИ ЯК ВИКЛИК МОНЕТАРНОМУ СУВЕРЕНІТЕТУ: ЯК ПРИВАТНІ ЦИФРОВІ ГРОШІ УСКЛАДНЮЮТЬ КОНТРОЛЬ ГРОШОВОЇ МАСИ, ПРОЦЕНТНОЇ ТРАНСМІСІЇ ТА ЛІКВІДНОСТІ ГРОШОВОГО РИНКУ

Стейблкоїни дедалі менше схожі на периферійний інструмент крипторинку і дедалі більше – на нову форму приватної грошової інфраструктури. Їхня загроза для центральних банків полягає не в тому, що вони прямо замінюють гроші центрального банку або самостійно створюють грошову базу. Небезпека є значно тоншою. Стейблкоїни формують грошоподібні вимоги, які можуть виконувати функції засобу платежу, засобу збереження ліквідності та інструменту розрахунків, але водночас залишаються частково поза традиційною архітектурою монетарного контролю. Відтак центральний банк стикається не лише з новим цифровим активом, а з новим способом організації довіри до приватних грошей.

У класичній банківській системі центральний банк впливає на грошовий ринок через облікову ставку, резерви, операції з ліквідністю, банківський нагляд і здатність банків трансформувати депозити в кредити. Банківський депозит також є формою приватних грошей, проте він інтегрований у регульовану систему. Банк має капітальні вимоги, правила ліквідності, доступ до інфраструктури центрального банку, участь у платіжній системі та постійний нагляд. Стейблкоїн теж є приватною вимогою, номінованою переважно у фіатній валюті, однак його інституційна природа інша. Його